

6

लघुवाक्यानि Simple Sentences

Simple sentences can be formed using person, number and verb terminations.

सः	तौ	ते	+	पठति	पठतः	पठन्ति
सा	ते	ताः		पठसि	पठथः	पठथ
तत्	ते	तानि				
त्वम्	युवाम्	यूयम्				
अहम्	आवाम्	वयम्				

III Person

सः
सा
तत्

→ पठति

तौ
ते
ते

→ पठतः

ते
ताः
तानि

→ पठन्ति

सः पठति ।
He reads.
सा पठति ।
She reads.
तत् पठति ।
It reads.

तौ पठतः ।
They (two) read.
ते पठतः ।
They (two) read.
ते पठतः ।
They (two) read.

ते पठन्ति ।
They (all) read.
ताः पठन्ति ।
They (all) read.
तानि पठन्ति ।
They (all) read.

II Person

त्वं पठसि ।

You read.

युवां पठथः ।

You (two) read.

यूयं पठथ ।

You (all) read.

I Person

अहं पठामि ।

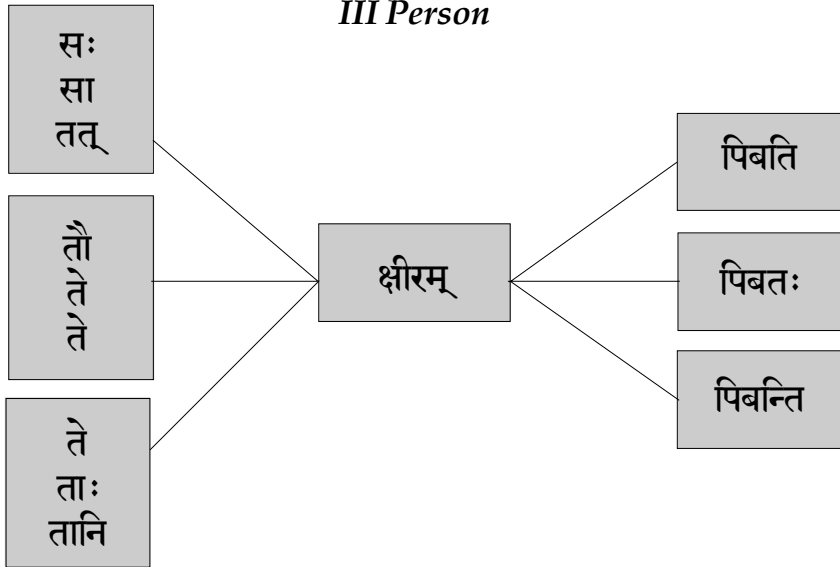
I read.

आवां पठावः ।

We (two) read.

वयं पठामः ।

We (all) read.

6.1 Formation of Simple Sentences**III Person**

सः क्षीरं पिबति ।

He drinks milk.

तौ क्षीरं पिबतः ।

They two drink milk. (M)

ते क्षीरं पिबन्ति ।

They all drink milk. (M)

सा क्षीरं पिबति ।

She drinks milk.

ते क्षीरं पिबतः ।

They two drink milk. (F)

ताः क्षीरं पिबन्ति ।

They all drink milk. (F)

तत् क्षीरं पिबति ।

That drinks milk.

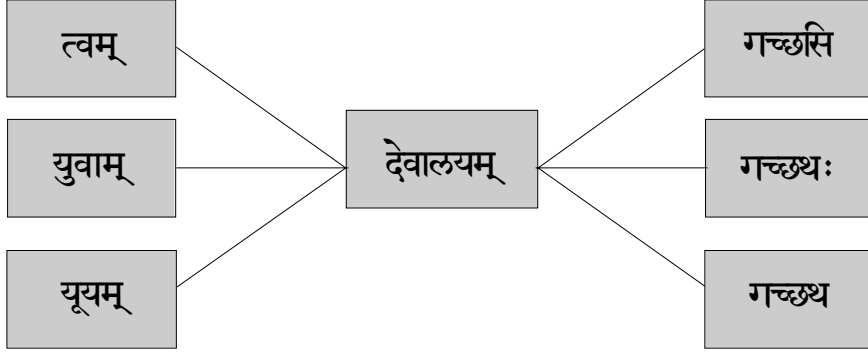
ते क्षीरं पिबतः ।

They two drink milk. (N)

तानि क्षीरं पिबन्ति ।

They all drink milk. (N)

II Person

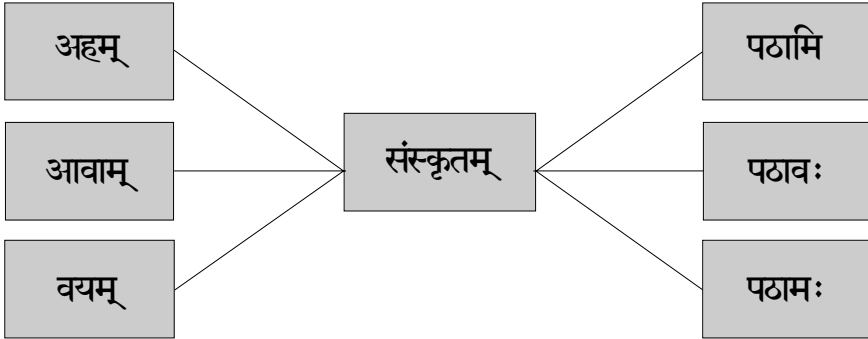
त्वं देवालयं गच्छसि । You go to temple.

युवां देवालयं गच्छथः । You two go to temple.

यूयं देवालयं गच्छथ । You all go to temple.

I Person

अहं संस्कृतं पठामि । I study Sanskrit.

आवां संस्कृतं पठावः । We two study Sanskrit.

वयं संस्कृतं पठामः । We all study Sanskrit.

6.2 More Simple Sentences

1. सः कः ।

Who is he?

2. सः शिक्षकः ।

He is a tutor.

3. सः अधिकारी ।

He is an officer.

4. तौ कौ ।

Who are they (two)?

5. तौ अध्यापकौ ।

They (two) are teachers.

6. तौ चतुरौ ।

They (two) are clever.

7. ते के ।

Who are they?

8. ते युवकाः ।

They are youth.

9. ते चित्रकाराः ।

They are artists.

10. ते बालकाः ।

They are boys.

11. सा का ।

Who is she?

12. सा गीता ।

She is Gītā.

13. सा लता ।

That is a creeper.

14. ते के ।

Who are they (two)? (F)

15. ते बालिके ।

They (two) are girls.

16. ते गृहिण्यौ ।

They (two) are housewives.

17. ताः काः ।

Who are they? (F)

18. ताः सेविकाः ।

They are servants. (F)

19. ताः वृद्धाः ।

They are old ladies.

20. ताः नार्यः ।
21. तत् किम् ।
22. तत् फलम् ।
23. तत् गृहम् ।
24. ते के ।
25. ते पुष्पे ।
26. ते काव्ये ।
27. तानि कानि ।
28. तानि आभरणानि ।
29. तानि उत्तराणि ।
30. तानि काव्यानि ।

They are ladies.

What is that?

That is a fruit.

That is a house.

What are they (two)?

Those (two) are flowers.

They (two) are epics.

What are they?

Those are ornaments.

They are answers.

They are poems.

31. त्वं कः ।
32. त्वं छात्रः ।
33. त्वं छात्रा ।
34. त्वं मित्रम् ।
35. युवां भृत्यौ ।
36. युवां कन्ये ।
37. युवां मित्रे ।
38. यूयं कनिष्ठाः ।
39. त्वं छात्रः वा ।

Who are you? (M)

You are a student. (M)

You are a student. (F)

You are a friend.

You (two) are servants.

You (two) are maidens.

You (two) are friends.

You (all) are young.

Are you a student? (M)

40. आम् अहं छात्रः ।

Yes, I am a student. (M)

41. अहं वैद्यः ।

I am a doctor. (M)

42. अहम् अध्यापिका ।

I am a teacher. (F)

43. आवां रजकौ ।

We (two) are washermen.

44. आवां गृहिण्यौ ।

We (two) are housewives.

45. आवां मित्रे ।

We (two) are friends.

46. वयम् अध्यापकाः ।

We are teachers. (M)

47. वयं धर्माचार्याः ।

We are teachers of Dharma.

48. वयं मित्राणि ।

We are friends.

49. अहं सार्धसप्तवादने विद्यालयं गच्छामि ।

I go to school at 7.30.

50. अध्यापकः कदा आगच्छति ।

When does the teacher come?

51. कदा पाठशालायाः आरम्भः ।

When does the school start?

52. सर्वान् पश्यतु ।

Look at everybody.

53. त्वं कुत्र गच्छसि ।

Where do you go?

54. मनुष्यः कुत्र अस्ति ।

Where is the man?

55. फलं कस्मात् पतति ।

Where does the fruit fall from?

56. सूर्यः कदा उदेति ।

When does the sun rise?

57. मन्दिरं कुत्र अस्ति ।

Where is the temple?

58. अर्चकः किमर्थं मन्दिरं गच्छति ।

Why does the priest go to the temple?

59. रामः विद्यालयं गच्छति ।
 60. त्वयि मम स्नेहः अधिकः ।
 61. सः मम गृहम् आगच्छति ।
 62. अहं सर्वदा भवन्तं स्मरामि ।
 63. अहं सत्यं वदामि ।
 64. मां तत्र न प्रेषयतु ।
 65. मयि विश्वासं करोतु ।
 66. रामस्य सहोदरः सोमः ।
 67. भवान् पाठं पठति ।
 68. भवती तिलकं धरति ।

Rāma goes to the school.

I love you a lot.

He comes to my house.

I always remember you.

I speak the truth.

Do not send me there.

Have faith in me.

Rāma's brother is Soma.

You read the lesson. (M)

You bear a tilak. (F)

69. अहं मध्याह्ने भोजनं करोमि ।
 70. सः प्रातः उत्तिष्ठति ।
 71. बालकः सायं क्रीडति ।
 72. अहं शोककाले न पठामि ।
 73. सः कार्यालयं गच्छति ।
 74. अहं बालिका अस्मि ।
 75. अहं धीरः अस्मि ।
 76. अहं निपुणा अस्मि ।
 77. अहम् अध्यापकः अस्मि ।
 78. परीक्षा परश्वः भविष्यति ।

I eat in the afternoon.

He gets up in the morning.

Boy plays in the evening.

I don't study when I am sad.

He goes to the office.

I am a girl.

I am brave.

I am skilled. (F)

I am a teacher.

The exam will be the day after tomorrow.

79. बालकः पुस्तकं पठति ।
80. आरक्षकः चोरं ताडयति ।
81. फलम् अत्र पतति ।
82. शिष्यः प्रश्नं पृच्छति ।
83. सा जलं नयति ।
84. वैद्यः औषधं यच्छति ।
85. गायिका गीतं गायति ।
86. सीता वनं गच्छति ।
87. गायकः गीतं गायति ।
88. छात्रः उत्तराणि स्मरति ।

The boy reads the book.
 The policeman beats the thief.
 The fruit falls here.
 The disciple asks a question.
 She carries water.
 The doctor gives medicine.
 The singer sings a song. (F)
 Sītā goes to forest.
 The singer sings a song. (M)
 The student remembers the answers.

89. बालकः चित्रं पश्यति ।
90. भक्तः देवतां नमति ।
91. शिशुः हसति ।
92. सा वस्त्रप्रक्षालनं करोति ।
93. कृष्णः वसुदेवस्य पुत्रः ।
94. देवकी कृष्णस्य जननी ।
95. रामः भरतस्य अग्रजः ।
96. रामः अयोध्यायाः नृपः ।

The boy sees the picture.
 The devotee worships the Lord.
 The child laughs.
 She washes cloth.
 Kṛṣṇa is the son of Vasudeva.
 Devakī is the mother of Kṛṣṇa.
 Rāma is the elder brother of Bharata.
 Rāma is the king of Ayodhyā.

97. लक्ष्मणः रामस्य अनुजः ।	Lakṣmaṇa is the younger brother of Rāma.
98. गङ्गा हिमालयात् प्रवहति ।	Gaṅgā flows from the Himālayas.

6.3 Sentences from the Upaniṣads and the Bhagavad-gītā

1. सत्यं वद ।	Speak the truth.
2. धर्मं चर ।	Walk on the path of Dharma.
3. मातृदेवो भव ।	Worship mother as God.
4. पितृदेवो भव ।	Worship father as God.
5. आचार्यदेवो भव ।	Worship teacher as God.
6. अतिथिदेवो भव ।	Worship guest as God.
7. सत्यमेव जयते न अनृतम् ।	Truth alone wins, not untruth.
8. तस्मात् उत्तिष्ठ भारत ।	Therefore get up, O Bhārata!
9. न अनुशोचन्ति पण्डिताः ।	The wise never grieve.
10. तान् तितिक्षस्व भारत ।	Endure them, O Bhārata!

11. न अनुशोचितुम् अर्हसि ।	You should not grieve.
12. समत्वं योग उच्यते ।	Evenness of mind is called 'yoga'.
13. कर्मणि एव अधिकारः ते ।	Your right is to work only.
14. योगः कर्मसु कौशलम् ।	Skill in action is 'yoga'.

15. बुद्धिनाशात् प्रणश्यति ।	Man perishes from the destruction of his intellect.
16. कृपणाः फलहेतवः ।	Wretched are they whose motive is the 'fruit'.
17. मुक्तसङ्गः समाचर ।	Free from all attachments, act!
18. तस्य कार्यं न विद्यते ।	He does not have any duty.
19. युध्यस्व विगतज्वरः ।	Free from feverish excitement, fight!
20. उत्तिष्ठत जाग्रत ।	Arise! Awake!
21. प्रकृतिं यान्ति भूतानि ।	Living beings follow their own nature.
22. गहना कर्मणो गतिः ।	The nature of karma is imponderable.
23. श्रद्धावान् लभते ज्ञानम् ।	The man of faith obtains knowledge.
24. यः पश्यति स पश्यति ।	He who sees, sees.
25. पण्डिताः समदर्शिनः ।	Sages look at everything impartially.
26. स्वभावस्तु प्रवर्तते ।	It is nature that acts.
27. उद्धरेत् आत्मना आत्मानम् ।	Lift yourself by yourself.
28. आत्मा एव आत्मनो बन्धुः ।	Self alone is the friend of oneself.
29. आत्मा एव रिपुः आत्मनः ।	One oneself is the enemy of oneself.
30. मम माया दुरत्यया ।	My illusion is difficult to crossover.
31. मामनुस्मर युध्य च ।	Remember me and fight.
32. न मे भक्तः प्रणश्यति ।	My devotee never perishes.
33. समः अहं सर्वभूतेषु ।	I am equal to all.

34. योगक्षेमं वहामि अहम् ।	I bestow yoga and kṣema.
35. ददामि बुद्धियोगं तम् ।	I give him the 'buddhi-yoga'.
36. माम् एकं शरणं ब्रज ।	Take refuge in me alone.
37. करिष्ये वचनं तव ।	I will act according to your word.
38. तस्मात् शास्त्रं प्रमाणं ते ।	Therefore let the scriptures be your authority.
39. स्वधर्मे निधनं श्रेयः ।	Death while in one's own duty is meritorious.
40. निमित्तमात्रं भव सव्यसाचिन् ।	O left handed archer! Be an instrument.

